

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 93/2023

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Ε')

Συνεδρίαση της 28^{ης} Ιουνίου 2023

Σύνθεση

Πρόεδρος: Νίκη Μαριόλη, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Αικατερίνη Γρηγορίου, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Βασίλειος Καραγεώργος, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Ευάγγελος Μαρίνης, Περικλής Αγγέλου, Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Θωμάς Καζάκος, Ξανθή Μπασάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Επιστήμη-Μαρία Μουστακάτου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ.πρωτ.1976/20-03-2023 (αριθμ. πρωτ. εισ. εγγράφου 420-29/21-03-2023) έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνσης Διοικητικού, Τμήματος Β' Οργάνωσης και Τεκμηρίωσης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται α) υπό ποιες προϋποθέσεις υποχρεούται ο Πρύτανης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως πειθαρχικώς Προϊστάμενος των υπαλλήλων του, να παραπέμψει πειθαρχική υπόθεση στο αρμόδιο όργανο του Ιδρύματος και β) ποιο από τα αναφερόμενα στο άρθρο 7 του ν. 4957/2022 (Α' 141) συλλογικά όργανα Διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) επέχει θέση Διοικητικού Συμβουλίου, κατά

την έννοια των διατάξεων των άρθρων 118 παρ. 6 και 123 παρ. 1 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄ 54).

Ιστορικό

Στο ανωτέρω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με τη με αριθμ. εμπ. πρωτ. 35/24-11-2022 έγγραφη εντολή του Πρύτανη του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών διενεργήθηκε ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) σε βάρος του Ε.Μ., υπαλλήλου με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, ειδικότητας ΠΕ Ιατρού Φοιτητών Παθολόγου.

2. Με το με ημερομηνία 26-01-2023 πόρισμα της Ένορκης Διοικητικής Εξέτασης (Ε.Δ.Ε.) διαπιστώθηκε ότι ο Ε.Μ. έχει υποπέσει στα κάτωθι παραπτώματα: α) Της σοβαρής απείθειας, β) της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, γ) της μη τήρησης του ωραρίου και δ) της ατελούς εκπλήρωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος. Ακολούθως, ο προβληματισμός της Υπηρεσίας σχετίζεται αφενός μεν με τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν προκειμένου ο Πρύτανης, ως πειθαρχικώς Προϊστάμενος των υπαλλήλων του, να παραπέμψει την πειθαρχική υπόθεση στο αρμόδιο όργανο του Ιδρύματος, σε περίπτωση που κρίνει ότι τα ως άνω πειθαρχικά παραπτώματα επισύρουν ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, αφετέρου δε με τον καθορισμό του αρμοδίου οργάνου, το οποίο λογίζεται ότι επέχει θέση Διοικητικού Συμβουλίου, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 118 παρ. 6 και 123 παρ. 1 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄ 54).

3. Κατόπιν των ανωτέρω, υποβλήθηκε το ερώτημα που εκτίθεται στο προοίμιο της παρούσας.

Νομοθετικό Πλαίσιο

4. Στις διατάξεις των άρθρων 7, 13 παρ. 1, 2 και 8, 14 παρ. 1, περ. λβ΄ και 16 παρ. 4 του ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α΄ 141), όπως η περίπτωση λβ΄ του άρθρου 14 και η περίπτωση κγ΄ του άρθρου 16 προστέθηκαν με το

άρθρο 102 παρ. 3 και 4, αντίστοιχα, του ν. 5043/2023 (Α' 91), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 7 Όργανα διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

«Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα έχουν τα ακόλουθα όργανα, καθένα εκ των οποίων ασκεί τις αρμοδιότητες που καθορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο: α) το Συμβούλιο Διοίκησης, β) τη Σύγκλητο, γ) τον Πρύτανη, δ) τους Αντιπρυτάνεις, ε) τον Εκτελεστικό Διευθυντή».

Άρθρο 13 Οργάνωση και λειτουργία του Συμβουλίου Διοίκησης

«1. Ο Πρύτανης του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) προεδρεύει των εργασιών του Συμβουλίου Διοίκησης (Σ.Δ.), καταρτίζει την ημερήσια διάταξη, συγκαλεί τις συνεδριάσεις του και μεριμνά για την υλοποίηση των αποφάσεών του. 2. Οποιοδήποτε μέλος του Σ.Δ. δύναται να ζητήσει από τον Πρύτανη την εισαγωγή θέματος στην ημερήσια διάταξη, εφόσον το θέμα εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Σ.Δ., καθώς και να ζητήσει από τον Πρύτανη να συγκαλέσει εκτάκτως το Σ.Δ., εφόσον υφίσταται σπουδαίος λόγος...8. Το Σ.Δ. συνεδριάζει κατ' ελάχιστον μία (1) φορά ανά τριάντα (30) ημέρες, κατόπιν πρόσκλησης του Πρύτανη...».

Άρθρο 14 Αρμοδιότητες Συμβουλίου Διοίκησης

«1. Το Συμβούλιο Διοίκησης (Σ.Δ.) έχει τις αρμοδιότητες του παρόντος και όσες άλλες προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.), εφόσον αυτές δεν έχουν ανατεθεί από τον νόμο σε άλλα όργανα του Α.Ε.Ι. Ειδικότερα, το Συμβούλιο Διοίκησης ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:...λβ) Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που σχετίζεται με οικονομικά, διοικητικά και διαχειριστικά θέματα του Α.Ε.Ι., εφόσον αυτή δεν έχει ανατεθεί από τον νόμο σε άλλο όργανο του Α.Ε.Ι.».

Άρθρο 16 Σύγκλητος

«4. Η Σύγκλητος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Α.Ε.Ι., εφόσον αυτές δεν έχουν ανατεθεί από τον νόμο σε άλλα όργανα του Α.Ε.Ι.: α) Εγκρίνει την ίδρυση ή την τροποποίηση προγραμμάτων σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου, συμπεριλαμβανομένων των ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών του Ιδρύματος, καθώς και το περιεχόμενό τους. β) Εγκρίνει τους εσωτερικούς κανονισμούς λειτουργίας των προγραμμάτων σπουδών. γ) Εγκρίνει τον ιδρυματικό κατάλογο μαθημάτων. δ) Υποβάλλει προς τον

Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων γνώμη για την ίδρυση, κατάργηση, συγχώνευση, απορρόφηση, κατάτμηση, μετονομασία ή αλλαγή έδρας Σχολών και Τμημάτων του Ιδρύματος. ε) Εγκρίνει τη σύναψη συνεργασιών με ιδρύματα της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή ερευνητικά κέντρα - ινστιτούτα και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) για την οργάνωση διιδρυματικών προγραμμάτων σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου, καθώς και τα πρωτόκολλα για ακαδημαϊκή ή ερευνητική συνεργασία με φορείς της ημεδαπής ή αλλοδαπής. στ) Εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Α.Ε.Ι., κατόπιν εισήγησης του Πρύτανη. ζ) Εγκρίνει την έναρξη και τη λήξη των ακαδημαϊκών εξαμήνων. η) Επεξεργάζεται και υποβάλλει προτάσεις προς το Συμβούλιο Διοίκησης για την κατάρτιση του τετραετούς στρατηγικού σχεδίου του Α.Ε.Ι. σε θέματα ακαδημαϊκής και ερευνητικής πολιτικής και ανάπτυξης, διεθνοποίησης, διά βίου μάθησης, σύνδεσης με την κοινωνία και την οικονομία, ενίσχυσης της καινοτομίας εντός του Α.Ε.Ι. και εν γένει ενίσχυσης της ποιότητας του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος του Ιδρύματος. θ) Χαράσσει την εκπαιδευτική και ερευνητική πολιτική του Α.Ε.Ι., μεριμνώντας για τη διασφάλιση και την αναβάθμιση της ποιότητάς του και συγκροτεί την Επιτροπή Διασφάλισης Ποιότητας του Α.Ε.Ι. ι) Εγκρίνει την ίδρυση πανεπιστημιακών εργαστηρίων, πανεπιστημιακών κλινικών, πανεπιστημιακών μουσείων, ερευνητικών ινστιτούτων, κατόπιν εισήγησης του αρμόδιου οργάνου των μονάδων στις οποίες εγκαθίστανται και ορίζει τον επικεφαλής αυτών έως τη διενέργεια της πρώτης εκλογικής διαδικασίας, καθώς και αν δεν υπάρχουν υποψηφιότητες ή ελλείπει αυτών για οιονδήποτε λόγο. ια) Εγκρίνει την ίδρυση Τομέων στις υφιστάμενες ακαδημαϊκές μονάδες, Τμήματα ή Σχολές και τις μεταβολές αυτών. ιβ) Εγκρίνει την ίδρυση του Κέντρου Επιμόρφωσης και Διά Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Α.Ε.Ι. και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του. ιγ) Συγκροτεί το Συμβούλιο του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. και ορίζει τον Διευθυντή Επιμόρφωσης του Κέντρου, κατόπιν εισήγησης του Πρύτανη. ιδ) Εγκρίνει την ίδρυση του Πανεπιστημιακού Κέντρου Έρευνας και Καινοτομίας (ΠΑ.Κ.Ε.Κ.) και τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του. ιε) Εγκρίνει, κατόπιν εισήγησης του Δ.Σ. του ΠΑ.Κ.Ε.Κ., την ίδρυση, συγχώνευση, κατάτμηση, κατάργηση ή μετονομασία Ερευνητικών Ινστιτούτων. ιστ) Επιλέγει, κατόπιν εισήγησης του Δ.Σ. του ΠΑ.Κ.Ε.Κ., τους Επιστημονικούς Διευθυντές των Ερευνητικών Ινστιτούτων, καθώς και τα μέλη των Επιστημονικών

Επιτροπών, εφόσον υφίστανται. ιζ) Εγκρίνει τον ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων μελών Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., και έκτακτου διδακτικού προσωπικού, κατόπιν εισήγησης των Κοσμητειών των Σχολών του Α.Ε.Ι., μετά από πρόταση των Συνελεύσεων των Τμημάτων, τον οποίο υποβάλλει προς το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. ιη) Κατανέμει τις θέσεις μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. και έκτακτου διδακτικού προσωπικού που εγκρίνονται από το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων προς τα Τμήματα του Α.Ε.Ι., σύμφωνα με τις ανάγκες τους και τον εγκεκριμένο ετήσιο προγραμματισμό προσλήψεων. ιθ) Εγκρίνει τις αιτήσεις μετακίνησης μελών Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. από ένα Τμήμα σε άλλο Τμήμα του ίδιου Α.Ε.Ι. ή άλλου Α.Ε.Ι., σύμφωνα με το άρθρο 153. κ) Απονέμει τίτλους Ομότιμων και Επίτιμων Καθηγητών και Επίτιμων Διδακτόρων, κατόπιν εισήγησης της Κοσμητείας. κα) Επιλέγει τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τον Διευθυντή και τον Αναπληρωτή Διευθυντή των Ερευνητικών Πανεπιστημιακών Ινστιτούτων, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης, σύμφωνα με το άρθρο 269. κβ) Ελέγχει τα εγκεκριμένα Μητρώα Γνωστικών Αντικειμένων και τα Μητρώα Εσωτερικών και Εξωτερικών Εκλεκτόρων, και δύναται να τα αναπέμψει όπου διαπιστώνεται ότι δεν έχουν καταρτιστεί με διαφανή και αξιοκρατικό τρόπο. κγ) Ασκει κάθε άλλη αρμοδιότητα που σχετίζεται με ακαδημαϊκά και ερευνητικά θέματα του Α.Ε.Ι., εφόσον αυτή δεν έχει ανατεθεί από τον νόμο σε άλλο όργανο του Α.Ε.Ι.».

5. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων τέταρτου παρ. 1, 2 και όγδοου παρ. 1 του ν. 4057/2012 «Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου» (Α' 54):
Άρθρο τέταρτο

«1. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, που αναφέρονται σε θέματα αργιών, καθώς και εκείνες με τις οποίες προβλέπονται πειθαρχικά παραπτώματα και πειθαρχικές ποινές, εφαρμόζονται αναλόγως για το προσωπικό του Δημοσίου και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που κατέχει οργανικές θέσεις. 2. Τα πειθαρχικά συμβούλια του παρόντος νόμου έχουν αρμοδιότητα για τα θέματα αργιών, πειθαρχικού δικαίου και καταγγελίας από την υπηρεσία της σύμβασης εργασίας του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου. 3...».

Άρθρο όγδοο

«1. Καταργείται κάθε διάταξη των νόμων 3528/2007, 3584/2007, καθώς και του π.δ. 410/1988 που αντίκειται στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που διέπονται από αυτόν. 2...».

6. Στις διατάξεις των άρθρων 107 παρ. 1, 109 παρ. 5 περ. α', 116, 117 παρ. 3 περ. γ', 118 παρ. 1 και 6, 119 και 123, του ν. 3528/2007 «Κύρωση του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» (Α' 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α' 54), ορίζονται τα ακόλουθα:

Άρθρο 107 Απαρίθμηση πειθαρχικών παραπτωμάτων

«1. Πειθαρχικά παραπτώματα είναι:...θ) η σοβαρή απείθεια, ι) η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των καθηκόντων... κζ) η μη τήρηση του ωραρίου από τον υπάλληλο...κη) η αμέλεια ή ατελής εκπλήρωση του υπηρεσιακού καθήκοντος...».

Άρθρο 109 Πειθαρχικές ποινές

«5. α. Για τα παραπτώματα των περιπτώσεων... θ' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού. Για το παράπτωμα της περίπτωσης ι' της παραγράφου 1 του άρθρου 107 δεν μπορεί να επιβληθεί ποινή κατώτερη του υποβιβασμού εφόσον η αδικαιολόγητη αποχή από την εκτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων υπερβαίνει τις είκοσι δύο (22) εργάσιμες ημέρες συνεχώς ή τις τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες σε διάστημα ενός (1) έτους. β...».

Άρθρο 116 Πειθαρχικά όργανα

«Πειθαρχική εξουσία στους υπαλλήλους ασκούν: α) οι πειθαρχικώς προϊστάμενοί τους, β) το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου για τους υπαλλήλους του νομικού προσώπου, γ) το πειθαρχικό συμβούλιο του οικείου φορέα...».

Άρθρο 117 Πειθαρχικώς Προϊστάμενοι

«3. Πειθαρχικώς προϊστάμενοι για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου είναι: γ) Ο πρόεδρος ΑΕΙ για όλους τους υπαλλήλους αυτού...».

Άρθρο 118 Αρμοδιότητα πειθαρχικώς προϊσταμένων

«1. Όλοι οι πειθαρχικώς προϊστάμενοι μπορούν να επιβάλουν την ποινή της έγγραφης επίπληξης. Την ποινή του προστίμου μπορούν να επιβάλλουν οι εξής με τις πιο κάτω διακρίσεις: ε) Ο πρόεδρος ΑΕΙ έως και τις αποδοχές ενός

(1) μηνός...6. Αν ο πειθαρχικώς προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητας του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας, παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο».

Άρθρο 119 Αρμοδιότητα διοικητικών συμβουλίων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου

«Τα διοικητικά συμβούλια νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου μπορεί να επιβάλουν τις ποινές της έγγραφης επίπληξης και του προστίμου έως και τις αποδοχές τριών (3) μηνών».

Άρθρο 123 Παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο

«1. Αν ο Υπουργός κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Για τους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου η πειθαρχική υπόθεση παραπέμπεται για τον ίδιο λόγο στο πειθαρχικό συμβούλιο από το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου. Η παραπομπή είναι υποχρεωτική όταν υπάρχει αιτιολογημένη πρόταση αρμόδιας υπηρεσίας. 2. Ο Υπουργός ή ο Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης όταν λάβει γνώση πειθαρχικού παραπτώματος που τελέσθηκε από υπάλληλο νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, το οποίο εποπτεύεται από αυτόν, παραπέμπει την υπόθεση ενώπιον του οικείου πειθαρχικού συμβουλίου για την άσκηση του πειθαρχικού ελέγχου. 3. Δεν επιτρέπεται παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο μετά την έκδοση οριστικής απόφασης για το ίδιο παράπτωμα από οποιοδήποτε πειθαρχικό όργανο».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις ανωτέρω διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

7. Με τον ν. 4957/2022 εισάγεται ένα νέο μοντέλο διοίκησης των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ίδιου ως άνω νόμου, αποτελείται από το Συμβούλιο Διοίκησης, τη Σύγκλητο, τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις και τον Εκτελεστικό Διευθυντή του Α.Ε.Ι. Η διοίκηση των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) ανατίθεται σε απολύτως διακριτά όργανα και κατανέμονται σε ένα έκαστο εξ αυτών, κατά τρόπο δεσμευτικό, σαφώς διακεκριμένες και αποκλειστικές αρμοδιότητες (πρβλ. ΝΣΚ 36/2021 ατομ., 61/2016 ατομ., 176/2013, 230/2013), έχοντας ως στόχο, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ανωτέρω νόμου, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της λειτουργικότητας, τον περιορισμό του υπερσυγκεντρωτισμού αλλά και την ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας. Τα διακριτά συλλογικά όργανα των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4957/2022, είναι δύο, το Συμβούλιο Διοίκησης και η Σύγκλητος, στα οποία ο νόμος αναθέτει διαφορετικές αρμοδιότητες. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 περ. λβ' του ίδιου ως άνω νόμου, το Συμβούλιο Διοίκησης, ασκεί, μεταξύ άλλων, και κάθε άλλη αρμοδιότητα που σχετίζεται με τα διοικητικά θέματα των Α.Ε.Ι., εφόσον αυτά δεν έχουν ανατεθεί από τον νόμο, βάσει ειδικών διατάξεων, σε άλλα όργανα των Α.Ε.Ι. Επομένως, το Συμβούλιο Διοίκησης έχει, μεταξύ των οργάνων των Α.Ε.Ι., το τεκμήριο αρμοδιότητας να ασχολείται με τα διοικητικά θέματα των Α.Ε.Ι., δεδομένου ότι η σχετική αρμοδιότητα δεν ανατίθεται από τον νόμο, ειδικώς, σε άλλο όργανο διοίκησης.

8. Περαιτέρω, προκειμένου, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του ν. 4057/2012 (Α' 54), το νέο πειθαρχικό δίκαιο να καταλάβει όσο το δυνατόν περισσότερες κατηγορίες υπαλλήλων, προβλέφθηκε, το πρώτον από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου τέταρτου του ν. 4057/2012 (Α' 54), η αναλογική εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του πειθαρχικού δικαίου των μονίμων υπαλλήλων στο προσωπικό των ν.π.δ.δ. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου που κατέχει οργανικές θέσεις και, συγκεκριμένα, των διατάξεων που αφορούν τα πειθαρχικά παραπτώματα και τις πειθαρχικές ποινές (Τμήμα Α' του Μέρους Ε' του Υπαλληλικού Κώδικα - άρθρα 106 έως 121), σε αντίθεση δηλαδή με τις προϊσχύουσες και ήδη καταργηθείσες (άρθρο όγδοο του ν. 4057/2012) διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 1 του π.δ. 410/1988, σύμφωνα με τις οποίες οι πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονταν στο

προσωπικό αυτό ήταν μόνον η έγγραφη επίπληξη και το πρόστιμο μέχρι τις αποδοχές ενός μήνα. Για τα πειθαρχικά παραπτώματα του ως άνω προσωπικού, που ορίζονται στο άρθρο 107 του Υπαλληλικού Κώδικα, προβλέπεται πλέον η επιβολή των πειθαρχικών ποινών που ορίζονται στο άρθρο 109 παρ. 1 του αυτού Κώδικα, μεταξύ των οποίων ο υποβιβασμός έως δύο βαθμούς (περ. στ΄) και η, σοβαρότερη όλων, οριστική παύση (περ. η΄), από τα ίδια πειθαρχικά συμβούλια, που έχουν αρμοδιότητα επί των μονίμων υπαλλήλων (βλ. άρθρο τέταρτο παρ. 2 του ν. 4057/2012). Συνεπώς, το πειθαρχικό καθεστώς του προσωπικού αυτού έχει μεταβληθεί σε σχέση με αυτό που ίσχυε καθώς επιβάλλονται πλέον οι οριζόμενες στο άρθρο 109 παρ. 1 του Υπαλληλικού Κώδικα πειθαρχικές ποινές, οι οποίες θίγουν την υπηρεσιακή του κατάσταση και δεν διαφέρουν ως προς την εκτελεστότητά τους από τις αντίστοιχες πειθαρχικές ποινές που επιβάλλονται, δυνάμει των αυτών διατάξεων, στους μονίμους υπαλλήλους, εφόσον αποβλέπουν στον ίδιο σκοπό δημοσίου συμφέροντος, δηλαδή στην άσκηση κρατικής πειθαρχικής εξουσίας και εκδίδονται, κατόπιν ειδικής διοικητικής διαδικασίας, από τα ίδια πειθαρχικά συμβούλια, τα οποία έχουν αποφασιστική αρμοδιότητα (ΣΤΕ 2255/2019, σκ. 5, 1021/2018, σκ. 6, 1482/2018, σκ. 3, 932/2018, σκ. 4, 3098/2017, σκ. 5). Εξάλλου, όπως έχει κριθεί, οι διαφορές που ανακύπτουν από την αμφισβήτηση αποφάσεων των πειθαρχικών συμβουλίων του ν. 4057/2012 περί επιβολής πειθαρχικής ποινής στο προσωπικό που υπηρετεί στο Δημόσιο με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο (παρ. 1, 2) του ανωτέρω νόμου, είναι διοικητικές, ως αναγόμενες στην «κατάσταση γενικά» του με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου προσωπικού του Δημοσίου (ΣΤΕ 2255/2019, σκ. 3, 932/2018, σκ. 2, 1395/2015, σκ. 5).

9. Στις διατάξεις του άρθρου 107 του Υπαλληλικού Κώδικα προσδιορίζονται επακριβώς τα πειθαρχικά παραπτώματα, ενώ στη διάταξη του άρθρου 109 απαριθμούνται οι πειθαρχικές ποινές, οι οποίες είναι ανάλογες της βαρύτητας του πειθαρχικού παραπτώματος.

10. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 117 παρ. 3 περ. γ΄ του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄ 54), πειθαρχικώς Προϊστάμενος των υπαλλήλων του Α.Ε.Ι. είναι ο Πρύτανης, ο οποίος, εκτός από την ποινή της έγγραφης επίπληξης,

μπορεί να επιβάλει και την ποινή του προστίμου, μόνο όμως έως και τις αποδοχές ενός (1) μηνός [πρβλ. ΕΦΑΘ (Μον) 4112/2021, σκ. 3].

11. Στις διατάξεις του άρθρου 118 του Υπαλληλικού Κώδικα ρυθμίζονται οι αρμοδιότητες του πειθαρχικώς Προϊσταμένου σε σχέση με την πειθαρχική ποινή που μπορεί να επιβάλει σε βάρος των πειθαρχικώς διωκομένων, καθώς και η αρμοδιότητά του να παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς Προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν και ο Υπουργός ή το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου κρίνει ότι η προσήκουσα ποινή είναι ανώτερη και της δικής του αρμοδιότητας παραπέμπει το θέμα στο πειθαρχικό συμβούλιο. Με την παράγραφο 6 της διάταξης αυτής προβλέπεται ειδική διαδικασία παραπομπής της πειθαρχικής υπόθεσης σε ανώτερο πειθαρχικά όργανο. Απαραίτητη προϋπόθεση της παραπομπής είναι να κρίνει το πειθαρχικό όργανο ότι το πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, οπότε η παραπομπή είναι υποχρεωτική. Στην περίπτωση αυτή, προϋποτίθεται ότι ο αρμόδιος πειθαρχικώς Προϊστάμενος έχει προβεί στον έλεγχο της βαρύτητας του πειθαρχικού παραπτώματος, με βάση την αρχή της αναλογικότητας και έχει αποφασίσει ότι το όριο της πειθαρχικής ποινής, που ο νόμος του επιτρέπει να επιβάλει δεν αρκεί για την προσήκουσα τιμωρία στη συγκεκριμένη περίπτωση. Απαιτείται απόφαση του πειθαρχικώς Προϊσταμένου, στην οποία πρέπει να υπάρχει ρητή αναφορά τόσο της συγκεκριμένης διάταξης όσο και των πραγματικών περιστατικών και της αντίστοιχης κρίσης του, ότι το πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του και για τον λόγο αυτό παραπέμπει την υπόθεση στο αμέσως ανώτερο πειθαρχικό όργανο. Το τελευταίο θα κρίνει εκ νέου και θα εκτιμήσει και αυτό, με τη σειρά του, τα ίδια ως άνω πραγματικά περιστατικά. Εάν πρόκειται για απόφαση πειθαρχικώς Προϊσταμένου, αυτός παραπέμπει στον αμέσως ανώτερο πειθαρχικώς Προϊστάμενο ή στο Διοικητικό Συμβούλιο του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου. Επισημαίνεται, ότι δεν είναι δυνατή η απευθείας παραπομπή στο πειθαρχικό συμβούλιο, από πειθαρχικώς Προϊστάμενο, εάν δεν μεσολαβήσει η ενδιάμεση παραπομπή στον ανώτερο πειθαρχικώς Προϊστάμενο ή στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, λαμβανομένου,

επιπλέον, υπόψη ότι σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 119 του ίδιου ως άνω νόμου το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου μπορεί να επιβάλλει την πειθαρχική ποινή της στέρησης των αποδοχών έως τριών μηνών. Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 123 του ίδιου ως άνω νόμου, εάν πρόκειται για απόφαση Υπουργού ή Διοικητικού Συμβουλίου Ν.Π.Δ.Δ., η παραπομπή γίνεται προς το αρμόδιο πειθαρχικό συμβούλιο, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, ενώ είναι υποχρεωτική μόνο όταν υφίσταται κρίση ότι το πειθαρχικό παράπτωμα του υπαλλήλου τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητας του πειθαρχικού οργάνου που παραπέμπει, με σχετική προς τούτο αναφορά στην παραπεμπτική απόφαση, καθώς και όταν υπάρχει αιτιολογημένη πρόταση της αρμόδιας υπηρεσίας (Ν. Πανταζής, Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Υπαλλήλων, έκδ. 2015, σελ. 233 επ.).

12. Επομένως, από τις διατάξεις αυτές και κυρίως εκείνες της παραγράφου 6 του άρθρου 118 και του άρθρου 123 του Υπαλληλικού Κώδικα, προκύπτει ότι αν ο πειθαρχικώς Προϊστάμενος, ο οποίος έχει επιληφθεί, κρίνει ότι το παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση σε οποιονδήποτε ανώτερο αυτού πειθαρχικώς Προϊστάμενο μέχρι και τον Υπουργό ή και το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, αν πρόκειται για υπάλληλο του νομικού προσώπου. Αν ο Υπουργός κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα τιμωρείται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του, παραπέμπει την υπόθεση στο πειθαρχικό συμβούλιο. Για τους υπαλλήλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου η πειθαρχική υπόθεση παραπέμπεται για τον ίδιο λόγο στο πειθαρχικό συμβούλιο από το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου.

13. Ειδικότερα, στις πειθαρχικές υποθέσεις διοικητικών υπαλλήλων των Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων, ενόψει ανυπαρξίας ειδικής σχετικής ρύθμισης, πρέπει να γίνει δεκτό ότι εφαρμόζεται ανάλογα το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 123 του Υπαλληλικού Κώδικα. Ο Πρύτανης του οικείου Α.Ε.Ι., που είναι ο πειθαρχικώς Προϊστάμενος για όλο το προσωπικό του Ιδρύματος, όταν αυτός κρίνει ότι το φερόμενο ως διαπραχθέν πειθαρχικό παράπτωμα είναι τιμωρητέο με ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του (πρβλ. ΣτΕ 1927/2013, σκ. 8, ΔΕΑ 394/2021 Ακυρ., ΝΣΚ 444/2012, Ν. Πανταζής, Πειθαρχικό Δίκαιο Δημοσίων Υπαλλήλων, έκδ. 2015, σελ. 224 επ.), παραπέμπει την πειθαρχική υπόθεση των υπαλλήλων του στο Συμβούλιο

Διοίκησης του οικείου Α.Ε.Ι., το οποίο έχει πλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), τεκμήριο αρμοδιότητας να ασχολείται με τα διοικητικά θέματα του Α.Ε.Ι., στα οποία εμπíπτουν και τα θέματα που αφορούν την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων του, εφόσον αυτά δεν έχουν ανατεθεί με ειδική διάταξη νόμου σε άλλο όργανο διοίκησης του Α.Ε.Ι. Ακολούθως, το Συμβούλιο Διοίκησης, το οποίο δεν μπορεί να προβεί σε πειθαρχικό κολασμό αυτεπαγγέλτως αλλά μόνο κατόπιν παραπομπής της πειθαρχικής υπόθεσης εκ μέρους του Πρύτανη του οικείου Ιδρύματος, παραπέμπει την υπόθεση στο οικείο πειθαρχικό συμβούλιο, όταν κρίνει, αιτιολογημένα, ότι το πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του.

14. Στην προκειμένη περίπτωση, από την ένορκη διοικητική εξέταση (Ε.Δ.Ε.) διαπιστώθηκε ότι ο Ε.Μ., υπάλληλος με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, υπέπεσε στα πειθαρχικά παραπτώματα α) της σοβαρής απείθειας, β) της αδικαιολόγητης αποχής από την εκτέλεση των καθηκόντων του, γ) της μη τήρησης του ωραρίου και δ) της ατελούς εκπλήρωσης του υπηρεσιακού καθήκοντος. Ο Πρύτανης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως πειθαρχικώς Προϊστάμενος, πρέπει να παραπέμψει την πειθαρχική υπόθεση στο Συμβούλιο Διοίκησης του οικείου Ιδρύματος, ως αρμόδιο συλλογικό όργανο, με την προϋπόθεση ότι έχει κρίνει ότι τα ως άνω πειθαρχικά παραπτώματα επισύρουν ποινή που υπερβαίνει την αρμοδιότητά του. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 1, περ. λβ' του ν. 4957/2022 (Α' 141), ο νομοθέτης αναθέτει στο Συμβούλιο Διοίκησης του οικείου Α.Ε.Ι. την αρμοδιότητα να ασχολείται με τα διοικητικά θέματα του Α.Ε.Ι. Επομένως, εφόσον οι πειθαρχικές υποθέσεις σχετίζονται με τα διοικητικά θέματα, καθόσον αφορούν την εν γένει υπηρεσιακή κατάσταση των υπαλλήλων, και αυτή η αρμοδιότητα δεν έχει ανατεθεί από τον νόμο σε άλλο συλλογικό όργανο του Α.Ε.Ι, τη θέση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος επέχει το Συμβούλιο Διοίκησης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Ακολούθως, το Συμβούλιο Διοίκησης θα παραπέμψει την πειθαρχική υπόθεση στο οικείο πειθαρχικό συμβούλιο, στην περίπτωση που κρίνει αιτιολογημένα ότι τα συγκεκριμένα πειθαρχικά παραπτώματα τιμωρούνται με ποινή μεγαλύτερη της αρμοδιότητάς του.

Απάντηση

15. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ε΄ Τμήμα) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ως εξής:

α) Ο Πρύτανης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ως πειθαρχικώς Προϊστάμενος των υπαλλήλων του, υποχρεούται να παραπέμψει την πειθαρχική υπόθεση στο Συμβούλιο Διοίκησης του Ιδρύματος, ως συλλογικό αρμόδιο όργανο, υπό την προϋπόθεση ότι έχει κρίνει ότι το πειθαρχικό παράπτωμα επισύρει ποινή ανώτερη της αρμοδιότητάς του και β) το Συμβούλιο Διοίκησης του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών επέχει θέση Διοικητικού Συμβουλίου, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 118 παρ. 6 και 123 παρ. 1 του ν. 3528/2007 (Α΄ 26), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο δεύτερο του ν. 4057/2012 (Α΄ 54).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 30-06-2023

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

Νίκη Μαριόλη
Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Επιστήμη-Μαρία Μουστακάτου
Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ.